

נהלי עבודה ובטיחות 9/2011

נהלי עבודה ובטיחות 9/2011

משתתפים:

1. חניכים:

- כל חניך הלוקח חלק בפעילות חייב באישור הורים (באחריות ב"ס או אתגרים).
- על המדריך המוביל להכיר כל בעיה רפואית בקרב החניכים המשתתפים בפעילות.
- על כל המשתתפים בפעילות חלה חובת נעילת נעליים סגורות.
- תיק קבוצה הכולל שמות, בעיות רפואיות קשר פרטי איש הקשר של המוסד- חייב שיימצא בשטח בעת הפעילות.

2. מתנדבים:

- מחובתו של כל מתנדב חדש לעבור תהליך של קליטת מתנדב חדש (יומיים הכשרה: מקצועית, אחריות, נהלים וכיוב').
- נהלי הבטיחות של העמותה חלים גם על המתנדבים.
- באחריות רכז האזור להכשיר את המתנדבים ולהגדיר להם את תפקידם.
- טרם כל פעילות, באחריות המדריך לתדרך את המתנדב על סמכותו בפעילות.

3. מדריכים:

- על כל מדריך לעבור ביקורת תקופתית ע"י רכז האזור ורכז הבטיחות.
- השתלמות מקצועית, בכלי האתגרי הרלוונטי, הינה חובה. פעמיים בשנה, לכל הפחות.
- על כל מדריך קיימת החובה להעביר למנהל האזור דרך הרכז את התעודות הרלוונטיות לתפקידו- מדריך גלישה מצוקים/ מפעיל פארק חבלים/ מנהל פארק חבלים / מדריך טיולים, ותעודת מגיש ע"ר בתוקף.
- על כל מדריך האחריות לביצוע רענון ע"ר טרם יפוג תוקף תעודתו.
- כל תכני הפעילות לרבות הבטיחות בפעילות הינן באחריותו של המדריך המוביל.
- באחריותו של המדריך לדווח על כל אירוע בטיחות שהתרחש במהלך הפעילות באמצעות התוכנה.
- כל פעילות חבל מחייבת הימצאות של איש צוות נוסף מלבד המדריך (מתנדב, מדריך שהוסמך ע"י אתגרים, ש"ש או ש"ל) כולל בעת הקמה ופירוק.
- הופעה של מדריך: נעלים, חולצה של אתגרים, בזמן פעילות חבל רתמה וציוד לפתרון תקלות. מדריך מחויב ב- 6 שעות שינה לפני העבודה.

הפעילות

סביבת הפעילות:

- על מדריך הפעילות להכיר את סביבת הפעילות, לזהות את גורמי הסיכון בסביבה המדוברת ולספק פתרון הולם, כך שסביבה זו תהייה בטוחה לעבודה. (ניהול סיכונים ותיק אתר – את תיקי האתר יש לעדכן בכל שינוי ולעדכנו בכל פתיחת שנת פעילות).
- על תיק האתר וניהול הסיכונים להימצא בשטח בזמן הפעילות.
- באחריות ביה"ס להוציא אישור ביטחוני לצורך קיום פעילות במקום זה או אחר.
- באחריות המדריך לוודא קיום טופס זה.
- באחריות בית הספר לדאוג למלווה עם נשק וחובש במידת הצורך. על המדריך לוודא כי בית הספר דאג למלווה וחובש כנדרש.
- קיום הפעילות בתנאי מזג האוויר קשים או בחשכה, תהייה כפופה לחוזר מנכ"ל עפ"י סוג הפעילות. פירוק בחושך מותר, רק, באישור אחראי בטיחות ובהתאם לנוהל פירוק בחושך (מופיע בהמשך המסמך).

תוכן הפעילות:

1. גלישה וטיפוס- על פי חוזר מנכ"ל (מצ"ב)
2. פארקי חבלים- ע"פ חוזר מנכ"ל (מצ"ב).
3. ניווט – ע"פ חוזר מנכ"ל (מצ"ב).
4. כל פעילות חריגה (טיולי לילה, מחנות, גלישה וטיפוס מצוק וכו') תתקיים לאחר כתיבת טופס/תיק בטיחות לפעילות שיאושר ע"י רכז הבטיחות ומנהל אזור. לכל הפחות, 3 ימים טרם קיום הפעילות.

הוראות בטיחות לבניה/פירוק

1. תנאים לביצוע

- טרם יציאה ליום הפעילות, באחריותו של המדריך המוביל לוודא כי קיבל "אישור לביצוע" דרך תוכנת אתגרים.
- בכל פעילות יוגדר מנהל המתחם האחראי על הפעילות (אחד בלבד).
- מנהל מתחם אחד יהיה רשאי לפקח על מתחם ובו עד 4 מתקנים. במצב שבו יהיו יותר מ- 4 תחנות, יוגדר כל מתקן- לאיזה מתחם הוא שייך ומי המנהל האחראי עליו.
- בימי שיא בהם מופעלים מספר מתקנים וישנה כמות משתתפים, העולה על 40 חניכים, קיימת חובת נוכחות של בקר בטיחות "צף" למשך כל הפעילות. בקר בטיחות יהיה מנהל מתחם חבלים בעל ניסיון של שנתיים לפחות.
- יש לוודא ולהשגיח שאין כניסה של עוברי אורח למתחם הפעילות.
- יש להשגיח על המתקנים פן תהיה עליה של עוברי אורח על המתקנים.

2. נהלי הקמה/פירוק:

- יש לבדוק את העצים/ עיגונים לפני כל הקמה. פעולה זו תכלול גם בחינה במבט של מצב הענפים מעל המתקן, במטרה להישמר מפני נפילה של אלה.
- כל בנייה, פירוק והפעלה של פארק חבלים, תתבצע ע"י מנהל מתחם מוסמך ומפעילי פארק חבלים. פיקוח ואישור סופי של המתקן ע"י מנהל מתחם פארק חבלים בלבד.
- לפני הקמת פארק החבלים יש לוודא כי השטח המיועד נקי ממכשולים ומסכנות העלולים לסכן את השוהים בתחומי הפארק. כל מפגע שלא ניתן להזיז יש לסמנו או לציינו בע"פ בזמן מתן ה"ב לצוות ולחניכים.
- בחינה של ציוד הבטיחות המשמש בפעילות גובה- חובה בטרם כל הקמה(חבלים, רצועות, טבעות וכו').
- בעת עבודה עם סולם פתוח, לכל אורכו, יש לוודא קיבועו לפני תחילת העלייה. ללא קשר לגובהו של הסולם.
- עליה לגובה של עד 6 מטרים, או ירידה מגובה זה, כאשר המדריך מחזיק את הסולם בשלוש נקודות אחיזה יכולה להיעשות ללא אבטחה.
- כל ביצוע של עבודה (שימוש בשתי ידיים לטובת ביצוע פעולה) מחייבת אבטחה לשני זקפי הסולם.
- בעבודה עם "זרוקי- זרוק" יחבשו כל המדריכים קסדה. יש לוודא שהשטח נקי מאנשים טרם זריקתו. חבל הטיפוס יהיה מחובר לעיגון בעגינה "צפה".
- בטיפוס רצועות ובכל התאבטחות לא יעלה העובד אל מעל למיקום עיגונה של הרצועה החנוקה (אין להסתכן בעבודת תחת מקדם נפילה גבוהה מ- 1)!!!
- כל עבודת הקמה המוגדרת כעבודה גובה או מתקיימת מתחת לכזו המוגדרת כך, תתבצע תוך חבישת קסדה.

- בנייה, פירוק או הפעלה של פארק חבלים בחושך אסורה- למעט באישור של רכז הבטיחות האזורי ובהתאם לנוהל הכתוב (מצורף נוהל עבודה בחושך).
- בנייה ופירוק של פארק החבלים תתבצע בצורה מאובטחת ובטוחה- בשלב ההקמה/פירוק מדריך ישתמש בשיטות טיפוס / גולש אחרון ולכן יעבוד על מה שמוגדר כ"נקודה קריטית". לעולם אין להיות מחוברים לחבל רק על פרוסיק בודד.
- בעת מעבר בין מערכות אבטחה אישית (בזמן פירוק או בניה)- חובה לוודא, תמיד, כי מערכת האבטחה החדשה שבנינו הינה תקינה ועובדת (ע"י העברת העומס אליה). רק לאחר מכן נהיה רשאים לנתק המערכת הישנה.
- בגולש אחרון בשיטת ה"חניקה" יימצאו שתי טבעות הפוכות ומנוגדות הנעולות על קשר "פרפר אלפיני".
- יש לוודא כי חלקים המצויים בתנועה במערכת האבטחה, לא משתפשים בחבלים אחרים.
- ברשות המדריכים יהיו אמצעי תקשורת למקרה חירום ומספרי טלפונים חשובים.
- קיימת חובה לסמן כל חבל אשר מתוח מתחת לגובה של שני מטרים, בצורה בולטת.
- לאחר הקמתו של כל מתקן ובתחילת כל יום פעילות תיעשה בדיקה ויזואלית ופיזית (התנסות/גולם) של המתקן.

הוראות בטיחות להפעלה של מתקני גובה- פנים עמותתי ובנוסף לחוזר מנכ"ל

מטרת המתקן היא לאפשר לחניך/קבוצה התמודדות ישירה ככל האפשר אם האתגר שמציב המתקן, תפקיד המדריך היא לאפשר התמודדות בלתי אמצעית ככל האפשר בצורה בטוחה ע"י בניית מערכת אבטחה אשר תמנע בכל מקרה פגיעה במשתתף. תכנון והפעלה של פארק החבלים, חייב להתייחס לקהל היעד, מגבלותיו והניסיון שלו. כל זאת, תוך התייעצות עם צוות הקבוצה.

יש לבטל כל נקודה קריטית במערכת האבטחה של מתקני הגובה

למעט במקרים הבאים :

- חבל האבטחה עצמו בשיטת TOP-ROPE.
- טבעת חיבור בין הרתמה ל TOP-ROPE הינה טבעת "טריפל לוק" בלבד המקובעת לחבל בקשר מתהדק. שתי טבעות ננעלות הפוכות ומנוגדות, הינה אופציה נוספת.
- בכל מקרה של מתקן בו קיימת אפשרות לתנועה לא נשלטת (אומגה, קרונית, נדנדות וכו') תורכב מערכת אבטחה הנשלטת ישירות ע"י מפעיל המתקן. בנוסף תיבנה מערכת של בלימת חירום.
- טרם כל שימוש במתקן גובה, יש לתדרך את המתנדבים וצוות הקבוצה באשר לסמכותם ותפקידם בהפעלת המתקן.
- מספר החניכים העומדים על גשר חבלים מקבילים לא יעלה על ארבעה (משקל מעורך של 250 ק"ג).
- אין לבצע מתיחה של חבלים תיקניים במותחן מכאני (כננת ידנית /מכאנית).
- כל מתיחה תתבצע בצורה המינימאלית המאפשרת את הפעילות על המתקן. אין לעבור מתיחות אשר תעלה את העומס המירבי על ציוד האבטחה (קווי חיים/עיוגונים) ליחס הגדול מ- 1/10 מעומס הקריעה.
- בכל פעולה של מעבר בין מערכות אבטחה (כלומר ניתוק או חיבור של "טבעת קריטית" לצורך שימוש במתקן), תתבצע תחת השגחתו המלאה של מפעיל המתקן.
- בכל מתקן בו ייעשה שימוש בגלגלות או חלקים נעים, יש לוודא הרחקתן מעבר להישג ידו של החניך.
- בכל מקרה בו קיים משתתף אשר הרתמה אינה "יושבת" בצורה אופטימאלית- יש להלבישו גם ברתמת חזה.
- כל חבל המתוח בשטח ונמצא מתחת לגובה 2 מטרים יהיה מסומן בסימון בולט.
- כל קבוצה, כולל ציוותה החינוכי, תתודרך בהוראות בטיחות טרם העלייה למתקן. כולל הדגמה פיזית של ביצוע הפעילות על המתקן והמשימה. אדם אשר לא היה נוכח בעת הקראת הוראות הבטיחות (כולל צוות וכו') אינו רשאי לעלות למתקן.
- בעת פעילות גובה, יש לוודא, תמיד, הימצאותה של ערכת חילוץ הכוללת : סכין/מלע"כ , 4 טבעות , שני פרוסיקים, שתי רצועות שני רץ, גריגרי, חבל אישי שיספיק להוריד חניך מכל מיתקן רלוונטי בפעילות.

- חניכים יחוברו למערכות אבטחה קבועות ע"י זייפרים ייעודיים (אין לעשות שום שימוש אחר בזייפר, לדוגמא עיגונים וכו').
- טיפוס ע"ג חבל יעשה כך שלא יתקיים מצב בו הטיפוס נעשה בעזרת פרוסיקים בלבד. ניתן להשתמש בגרגרי / קשר מוט / או כל אמצעי שהוראות היצרן שלו מגדירות אותו כמתאים לטיפוס על חבל.
- גלישה תעשה אך ורק ע"י אמצעי חיכוך עליון ופרוסיק תחתון. ניתן להשתמש באמצעי חיכוך שננעל אוטומטית ומתאים לגלישה ע"פ הוראות יצרן ללא גיבוי. לדוגמא: גריגרי .
- חיבור טבעות לקצה חבל. חיבור הטבעות לקצה החבל יעשו ע"י קשר "א" מתהדק בעל שרך ארוך תוך הקפדה על הידוק הקשר.
- חובה לחבוש קסדה בכל עליה לגובה או בשהייה באזור שמעליו מתקיימת פעילות/ עבודת גובה.

נוהל פירוק מתחם בתנאי חשיכה

הנוהל מיועד לעבודה בפארק חבלים בלבד. בכל אתר פעילות אחר נידרשים אישור מנחה מקצועי ואישור מנהל האזור לביצוע פירוק בחושך.

הוראות פעילות בחשיכה מתוך חוזר מנכ"ל:

פעילות בחשכה: בנייה, פירוק או הפעלה של מתחם חבלים אתגרי בחושך אסורה, למעט פעילות ייחודית הדורשת אישור בכתב מרכז הבטיחות של הגוף המבצע בתנאי שיש תאורה מתאימה.

נהלים לקיום פעילות לאחר אור אחרון

- כל פעילות אחה"צ צריכה להיות מתודרכת ע"י רכז הבטיחות לאחר שקיבל ניהול סיכונים (לא מחייב הגעה לשטח) .
- יש להתייחס לפירוק בחושך בניהול הסיכונים ולעמוד בנהלים המוצגים במסמך זה.
- בניהול הסיכונים תהיה כתובה שעת סיום הפעילות.
- עבודתה של הקבוצה על המתקנים- חובה שתסתיים בשעות האור.
- ניתן לסכם / לקיים פעילות קרקע בחושך בהתאם לניהול סיכונים.
- מומלץ שבפעילות בה צפוי פירוק בתנאי חשיכה- ימצא סולם .
- פירוק המתקנים בגובה יתבצע אך ורק ע"י מדריך אחד. המדריך השני יבקר, בקפידה, כל צעד במהלך העבודה, בדגש על "נקודות קריטיות".
- הבקרה תהיה ויזואלית, במידת האפשר. לכל הפחות, תתבצע הבקרה בעל פה על כל שלב.
- הפירוק יעשה ע"י המדריך המנוסה יותר.
- הפרוק יעשה בשימוש בפנס ראש. כל תאורה אחרת לא מקובלת היות ויוצרת צללים ו"שטחים מתים" במהלך העבודה. לא יעשה פירוק ללא פנסי ראש!

- גם בעבודה תחת תאורה מלאכותית חלקית (פנסי רחוב, פרוז'קטורים וכו') תתבצע העבודה עם פנס ראש בלבד.
- בכל פעילות יהיו 2 פנסי ראש אחד על המפרק ואחד על המבקר הקרקעי, למקרה ויצטרך לחלץ.
- ספירת ציוד תעשה רק בסיום הפירוק.
- הפירוק בחושך יתבצע בצורה איטית ומבוקרת.

- ציוד הכרחי:
פנס ראש לכל מדריך.
סוללות חלופיות.

הוראות בטיחות להדלקת אש

- במידה וקיים בשטח מקום המיועד להבערת אש, יש להשתמש בו.
- באין מקום מוסדר להבערת אש, יש לבחור מקום פנוי מחומרים בעירים (כגון עשב, פסולת נייר וכו') ומוגן מרוח, וכן יש להרחיק את האש מחומרים דליקים. מומלץ לחפור בור קטן ולגדרו באבנים, כך שהאש תהיה נמוכה מגובה גדר האבנים.
- חל איסור להדליק אש בשטח, כל עוד לא ננקטו האמצעים למניעת התפשטותה כגון: מים לכיבוי האש. **חמישה ליטרים מינימום.**
- חל איסור להשליך למדורה דלקים וחומרים העלולים להתפוצץ (כגון אסבסט).
- המדריך האחראי ידאג לכבות את המדורה בסוף הפעילות.
- בפעילות בה מתוכננת הדלקת מדורה והכנת פיתות, יש להרחיק את החניכים ממוקד האש.
- במקרה של חניך CP, או אחר, אשר אינו יציב בעמידתו, יתקרב החניך למוקד האש בליווי מבוגר בלבד.

ליווי רפואי בפעילויות

הגדרות:

1. חובש: חובש בצה"ל, בוגר קורס חובשים (שלב 6 ומעלה) או פרמדיק או חובש-נהג במד"א שעבר קורס נהגי אמבולנס והוא פעיל במד"א. כל הנ"ל חייבים להיות מרועננים.
 2. מגיש עזרה ראשונה (מע"ר): בוגר קורס שמשכו 44 שעות, בעזרה ראשונה/החייאה, עבר רענון 20 שעות מדי שנתיים ומציג תעודה על כך.
 3. רופא: בוגר בבית ספר לרפואה ובעל רישיון עיסוק ברפואה מטעם משרד הבריאות.
- כללים להשתתפות מלווה רפואי בפעילות:
- בכל פעילות, בין אם מדובר בטיול ובין אם בפעילות רגילה, חובה לצרף לפעילות מגיש עזרה ראשונה עפ"י המפתח הבא:
 - בפעילות שבה עד 50 משתתפים – מע"ר אחד.
 - בפעילות שבה עד 100 משתתפים – 2 מע"רים.
 - בפעילות שבה למעלה מ 100 משתתפים יש לצרף חובש (בנוסף למע"רים).
 - בפעילות שבה למעלה מ 400 משתתפים יש לצרף גם רופא.
 - בפעילות שבה יש פחות מ 100 משתתפים יש לצרף חובש במקרים הבאים:
בפעילות הכרוכה בהליכה רצופה של למעלה מ 15 ק"מ ליום.
מסעות \ סדנאות הישרדות.
 - בכל פעילות גלישה או טיפוס מצוקים, אומגת מצוק או מעבר\חצייה של גבים ומקווי מים.
 - בכל פעילות בה, לפי הערכת מארגן הפעילות, צפוי לאורך המסלול קושי בטיחותי או קושי בהגעת פינוי רפואי רכוב בשל חוסר בדרכי גישה או שסביר שעזרה תגיע תוך לא פחות מ 30 דקות ממועד האירוע או קושי ביצירת קשר בשל מרחק או קשיי קליטה.

נוהל עצירת פעילות על רקע בטיחות

מטרה:

הגדרת נוהל להפסקת פעילות בשטח ע"י רכז בטיחות אזורי במקרים של הפרת הוראות הבטיחות.

כללי:

רכז הבטיחות האזורי רשאי במסגרת תפקידו להורות על הפסקת פעילות בעת ביקור בשטח, זאת במידה והתמלאו התנאים לכך ע"פ המפורט בנוהל זה.

הפסקת הפעילות יכולה להיות נקודתית ולפרק זמן קצר שיאפשר את המשך הפעילות או סופית שתחייב את ביטול הפעילות הנוכחית. כמו כן יכולה הפסקת הפעילות להיות ממושכת עד להודעה חדשה או עד לשנוי התנאים שהביאו להפסקה.

בעלי תפקידים המוסמכים להורות על הפסקת פעילות:

מדריך מוביל

רכז

רכז בטיחות

מנהל אזור

סוג הפסקה	משך ההפסקה	בעל הסמכות	אישור להמשך הפעילות	הערות
עצירת הפעילות עד לברור נושא מסוים	עד חצי שעה במטרה לתקן חריגה ולאפשר המשך פעילות	מדריך מוביל רכז רכז בטיחות מנהל אזור	הגורם שהפסיק את הפעילות	
ביטול הפעילות	ביטול הפעילות המתוכננת לאותו מפגש	רכז רכז בטיחות מנהל אזור	מנהל אזור לאחר תחקור.	מדריך מוביל יכול לבקש את אישור הרכז לבטל פעילות בהתאם לגסיבות
ביטול פעילות עד להודעה חדשה	ביטול הפעילות עד למילוי התנאים הנדרשים להמשך פעילות – החלפת איש צוות, ביצוע רענון, הסמכות חדשות...	מנהל אזור	רכז בטיחות ארצי	

דיווח על עצירת פעילות מכל סוג שהוא ידווח ע"י רכז הבטיחות באזור לרכז בטיחות ארצי ולמנהל האזור.

בכל מקרה של עצירת פעילות על מנהל האזור לזמן את הרכז\מדריך אחראי לשיחת הבהרה. באחריות מנהל אזור לעדכן את מנהל המסגרת שבה הופסקה הפעילות

25 נוהל זה אינו מתייחס לפעילויות המתקיימות במסגרת מחנה נוער או פעילות מחנאית כפי שמופיעה בפרק המחנאות בחוזר מנכ"ל ס"ט/8(ג).

רקע

מתחם חבלים אתגרי הוא שטח המכיל מתקני חבלים ואתגר קבועים או ארעיים. חלק מהמתקנים בנויים על הקרקע ואילו חלקם בנויים על עצים, על עמודי טלפון, על קורות גג או על בניינים. סוגי המתקנים משתנים ממקום למקום בהתאם לתנאי השטח והאקלים ובהתאם לתכנית הפעילות. הפעילות במתחם החבלים האתגרי היא בעלת חשיבות חינוכית רבה הן ברמת הפרט והן ברמת הקבוצה. ברמת הפרט הפעילות מציבה אתגרים וקשיים המסייעים לפיתוח מיומנויות כמו יכולת שיווי משקל, תיאום תנועות בין האברים השונים בגוף, התגברות על מכשולי גובה ותפקוד ופתרון בעיות תחת לחץ. ברמת הקבוצה הפעילות מסייעת לחיזוקם של כישורים כמו גיבוש, שיתוף פעולה, מנהיגות חיובית, חשיבה משותפת, עבודה משותפת ויכולת להגדיר מטרה ולפעול למימושה. בשנים האחרונות נעשתה הפעילות במתחמי החבלים האתגריים פופולארית מאוד, וזאת משום שהיא מספקת חוויה אתגרית הקרובה למקום המגורים והמקבילה לתצורה הטבעית שלה בטבע. כיום אפשר למצוא מתחמי חבלים אתגריים במגוון אתרים ומקומות, כגון בתי ספר, מחנות, פרקים, מרכזים קהילתיים ומרכזי אימון ולמידה עסקיים.

מתחם החבלים האתגרי מחולק לשני סוגי מסלולים: מסלול חבלים נמוכים ומסלול חבלים גבוהים.

להלן הסבר קצר על כל אחד מהם:

מסלול חבלים נמוכים

מסלול חבלים נמוכים הוא מסלול שבו גובה המתקנים אינו עולה על 2 מ' מעל פני האדמה. המסלול כולל סדרה של כבלים, חבלים ומכשולים התלויים בין עצים או עמודים וכן מכשולים דמיוניים. הפעילות במסלול מציבה בפני המשתתפים אתגרים של חוסן גופני, סבולת, זריזות, שיווי משקל וגמישות. כמו כן המשתתפים מתמודדים עם חששות מפני נפילה ומפני כישלון. בכמה מן הפעילויות, כמו כבל מתוח, גזע מתנדנד ונדנדת צמיגים, חברי הקבוצה מלווים את הפעילות באבטחה גופנית של התלמידים/חניכים המשתתפים.

הפעילויות המתקיימות במסלול החבלים הנמוכים נחלקות לכמה סוגים:

פעילויות חברתיות ('שוברי קרח'): פעילויות מהנות שמטרתן להפחית עכבות ולשבור מחסומים בקרב חברי הקבוצה. פעילויות אלו לעתים קרובות אינן מבוססות על משימה מוגדרת אלא על רצף של אירועים. דוגמה: קשר של אנשים כאשר כל משתתף מחזיק יד של חבר אחר מהקבוצה והם צריכים להתיר את הקשר למעגל שלם.

יזמות קבוצתיות: משימות הכרוכות במכשולים דמיוניים או אמיתיים על הקרקע, המאתגרים את חברי הקבוצה לאגד את משאביהם ולעבוד ביחד למציאת פתרונות. ההצלחה מושגת רק כאשר כל המשתתפים תרמו לתוצאה. דוגמאות לפעילויות כאלו הן שבלול, טרזן, תנינים ומקשים (מתחם שמוקף בעיגול ובתוכו יש מספרים. הקבוצה צריכה לדרוך רק על המספרים המוגדרים).

פעילויות אמון: פעילויות שמטרתן לספק למשתתפים הזדמנות להפגין את אמונם זה בזה. דוגמאות לפעילויות כאלו הן נפילת אמון ומטוטלת.

מסלול חבלים גבוהים

מסלול חבלים גבוהים הוא מסלול שבו גובה המתקנים עולה על 2 מ' מעל פני האדמה. הפעילויות במסלול זה דומות לפעילויות במסלול החבלים הנמוכים למעט הצורך להתמודד עם אתגר הגובה. הגדרות

מתחם חבלים אתגרי קבוע: שטח מוגדר וקבוע שמותקנים בו מתקני אתגר. מתחם חבלים אתגרי ארעי: שטח שמותקנים בו מתקני אתגר על פי הצורך ומפורקים בתום הפעילות. מנהל מתחם חבלים אתגרי: אדם בן 21 ומעלה שלמד בקורס מנהלי מתחם חבלים אתגרי באחת המכללות להכשרת עובדי הוראה במערכת החינוך וברשותו תעודה. הוא מוסמך לבנות מתקנים במתחם חבלים אתגרי ארעי (כולל מתקן גלישה זוויתית ארעית בעצים), לאשרם ולהשגיח על הפעילות המתקיימת בהם ויוסמך גם כמפעיל מתחם חבלים אתגרי. חובה על מנהל המתחם להיות נוכח בשטח בזמן הפעילות.

מפעיל מתקן במתחם חבלים אתגרי: מפעיל הוא אדם בן 18 ומעלה שעבר הכשרה כמפעיל מתקן במתחם חבלים אתגרי, ומשמש כאחראי על מתקן חבלים גבוה תחת פיקוח של מנהל מתחם חבלים אתגרי. רשאי להפעיל מתקן חבלים נמוך ללא פיקוח של מנהל מתחם חבלים אתגרי. בתפקיד זה ישמש מי שעבר הכשרה והוסמך לכך בידי גוף שאושר על ידי משרד הספורט ומשרד החינוך להכשרת עובדי הוראה במערכת החינוך ומוסמך להפעיל מתקן בודד במתחם חבלים אתגרי ולפקח עליו.

spotting: שיטת אבטחה שבה המאבטח מלווה את המשתתף לאורך כל הפעילות כאשר ידיו מושטות לפנים ומוכנות לתמוך בו במקרה שייפול. שיטה זו משמשת במרבית המתקנים המצויים במתחם החבלים הנמוכים.

קו חיים: חבל או כבל או מסילה המשמש למניעת נפילה מגובה במתקן חבלים גבוה. העומס המרבי על קו החיים, לא יעלה על 1/10 מעומס הקריעה של החבל, או לפי הגדרת המהנדס הבודק. מערכת אבטחה קבועה: שיטת אבטוח שבה המשתתף מאובטח באמצעות רצועה וטבעת המחברת בין הרתמה החגורה לגופו לבין כבל, חבל או מסילה עליונה. שיטה זו משמשת בעיקר במתקנים המצויים במתחם החבלים הגבוהים קבועים.

מערכת אבטחה ניידת(דו זרועי): נערכת אבטחה דו זרועית המחוברת לרתמת המתאמן והמתחברת לקו חיים. על המתאמן להעביר בעצמו את הטבעות בנקודות החיבור. על המפעיל להשגיח העברת טבעות ויכולת החניך לבצע פעולה זאת לפני תחילת המתקן

מערכת אבטחת top-rope: שיטת אבטוח שבה המשתתף מאובטח באמצעות חבל המחובר לגופו, עובר דרך נקודת אבטחה עליונה וממשיך דרך אמצעי חיכוך אשר נשלט בידי מאבטח העומד על הקרקע. שיטה זו משמשת בעיקר במתקנים המצויים במתחם החבלים הגבוהים.

טבלת היערכות

טבלה זו מיועדת לסייע לאחראי על הפעילות להתכונן בשיטתיות לפעילות החוץ בית ספרית המתוכננת.

על מנת להשלים את ההתכוננות לפעילות, יש לקרוא היטב את הטבלה, ביחד עם ההנחיות הספציפיות המפורטות בפסקה זו.

ספ'	היערכות
	קיום תיק פעילות חוץ בית ספרית - מתחם חבלים אתגרי פעילות החוץ בית ספרית תיערך על פי המפורט בתיק הפעילות הכולל לפחות את אלה: תיאור הפעילות ומטרתה; תדריכים כתובים לסגל, למלווים, למדריכים ולבעלי תפקידים אחרים הכוללים דרישות בטיחות ספציפיות; תדריכים כתובים לתלמידים/חניכים; דרכי תקשורת ודיווח; ריכוז תיעוד אישורים מחייבים; רשימות משתתפים מסווגות (תלמידים/חניכים, מורים, מדריכים, מלווים אחרים, מלווים רפואיים, נוספים); הוראות היערכות מצבי חירום, עזרה ראשונה ופינוי, כולל מספרי טלפון לשעת חירום; מידע נוסף לפי הצורך.
	אישורים הפעילות תתואם כבפעילות חוץ בית ספרית וטיולים ותותנה בקבלת אישור הלשכה לתיאום טיולים כנדרש. לא נדרש אישור מיוחד לביצוע פעילות זו בשעות היום. נדרש אישור הורים להסכמתם להשתתפות בנם או בתם בפעילות. בשעות החשיכה ניתן לבצע הפעילות רק אם יש במקום תאורה מספקת וניתן אישור בכתב מרכז הבטיחות של הגוף המבצע לקיים את הפעילות בשעות החשיכה (במתחם קבוע אישור זה יכול להיות קבוע, ובמתחם בשטח יש צורך באישור פרטני).
	כשירות החברה המפעילה ורישיון עסק פעילות המתקיימת באתר ייעודי – נדרש לבדוק כי בידי האתר מצוי רישיון עסק מטעם הרשות המקומית או המועצה האזורית, הכולל את כל האישורים המחייבים. פעילות המתקיימת בטבע – נדרש לבדוק כי בידי המפעיל מצויים כל האישורים המחייבים. בעת ההתקשרות עם החברה האחראית על מתחם החבלים האתגרי, יוודא מנהל המוסד או האחראי על הפעילות את הפרטים האלה: ברשותם של מנהל מתחם החבלים האתגרי והמפעילים יש תעודות המעידות על הכשרתם. האתר עונה על הדרישות האלה: סביבה בטיחותית נקייה ממכשולים, תנאי אור וצל מתאימים, הגנה מפני תנאי מזג אוויר קשים וכד'. באתר מצויים אמצעי קשר וציוד עזרה ראשונה וקיימים נוהלי פינוי במצבי חירום.
	קיום ביטוח תקף בדיקה שהמפעיל מחזיק ביטוח המעניק כיסוי ביטוחי במקרה של פגיעה או נזק.
	אישור הורים להשתתפות ילדם בפעילות במתחם חבלים אתגרי א. השתתפות בפעילות מותנית בהמצאת אישור החתום על ידי ההורים / אפוטרופוס המאשרת כי מצב בריאותו תקין. ב. חתימת ההורים על הסכמתם להשתתפות בנם או בתם בפעילות.
	תלמידים/חניכים בפעילות רשאים להשתתף תלמידים וחניכי תנועות הנוער בכל הגילים, כולל תלמידי החינוך המיוחד. הפעילות תותאם לגיל התלמידים/חניכים ולרמת המיומנות שלהם. אין להכריח תלמיד/חניך לבצע פעילות אתגרית כלשהי
	חלוקה לזוגות לפני היציאה לפעילות, התלמידים/חניכים יחולקו לזוגות ובני הזוג יונחו לשמור על קשר עין קבוע ביניהם ולשמור זה על זה, לאורך כל הפעילות ועד לחזרה למוסד החינוכי או עד לפיזור לבתי התלמידים/חניכים.

ספ'	היערכות
	מסירת מידע בכתב ותדריכים עריכת תדריכים לסגל לפני היציאה לפעילות ובמהלכה. מסירת תדריכים כתובים לסגל העברת תדריכים לתלמידים/חניכים לפני היציאה לפעילות, לפני העלייה על כלי הרכב, לפני ירידה מכלי הרכב. עריכת תדריך לפני תחילת הפעילות ומסירת תמצית מידע בטיחותי בכתב לתלמידים/חניכים. התדריך לתלמידים/חניכים יועבר על ידי מנהל המתחם או מפעיל המתקן
	מלווים ובעלי תפקידים המלווים לכל קבוצה יתלווה מלווה מבוגר אחד לפחות או מדריך בתנועת הנוער (בנוסף למפעיל המתחם). נוכחות מלווים חמושים ומספרם – על פי המפורט באישור חדר המצב לטיולים. המלווים של כל קבוצה יקיימו מפקדי זוגות ומפקדים על פי שמות במועדים אלה לפחות: לפני היציאה לפעילות – בתוך רכב ההסעה; לאחר כל הפסקה במהלך הנסיעה או התנועה; עם ההגעה למקום הפעילות ולפני תחילתה; בסיום הפעילות. המדריכים בכל פעילות יהיו נוכחים אלה: מנהל מתחם חבלים אתגרי שהינו אדם בן 21 ומעלה שהוסמך לשמש מנהל מתחם חבלים אתגרי ע"י אחת המכללות להכשרת עו"ה במערכת החינוך וברשותו תעודה תקפה. הוא מוסמך לבנות מתקנים במתחם חבלים אתגרי ארעי, לאשרם ולהשגיח על הפעילות המתקיימת בהם ויוסמך גם כמפעיל מתחם חבלים אתגרי. מפעילי מתקנים מספר מפעילי המתקנים ייקבע על ידי מנהל המתחם.
	בטיחות בנסיעה ברכב תדריך התלמידים/חניכים בהנחיות התנהגות מחייבות; תדריך הנהגים בנוגע לציר התנועה ולמקומות עצירה; וידוא נוכחות מלווים בכל רכב (בקדמת הרכב ומאחור); וידוא חגירת חגורות בטיחות במהלך הנסיעה.
	עזרה ראשונה והצלה בעת הפעילות יימצא באתר חובש מוסמך או מגיש עזרה ראשונה (מע"ר) מוסמך; בעת הפעילות יימצאו באתר אמצעי קשר וציוד עזרה ראשונה; קיימים באתר נוהלי פינוי במצבי חירום.
	אירועים חריגים במקרה של היפגעות: יש לעצור את הפעילות ולוודא שאנשים נוספים אינם עלולים להיפגע. במקרה הצורך, יש לפנות לחדר המצב לטיולים ולבקשו להזעיק יחידת חילוץ. יועבר דיווח מיידי, למנהל מוסד החינוך או לתנועת הנוער שהוא שייך אליה על כל אירוע ביטחוני או בטיחותי ועל כל אירוע שנעשה בו פינוי רפואי לבית חולים.
	הנחיות מפורטות בנוסף למפורט בטבלת ההיערכות ובהמשך לה, בפסקה זו מפורטות הנחיות והגבלות ספציפיות אלו: דרישות כלליות; מצבים שאין לקיים בהם פעילות במתחם חבלים אתגרי; בניית מתחם חבלים אתגרי, הפעלתו ופירוקו; הפעילות; ההגנה בפני נפילה.

הנחיות מפורטות

דרישות כלליות

פעילות במתחם חבלים אתגרי אפשר לקיים בכל תוואי שטח ובכל עונות השנה. הפעילות תתקיים בשעות האור בלבד, אלא אם כן יש במקום תאורה מספקת ויש אישור בכתב מרכז הבטיחות של הגוף המבצע לקיים את הפעילות בשעות החשכה. (במתחם קבוע אישור זה יכול להיות קבוע, ובמתחם בשטח יש צורך באישור פרטני). יש לדאוג לכמות מים מספקת למהלך השהייה בשטח. מצבים שאין לקיים בהם פעילות במתחם חבלים אתגרי כשירוד גשם כבד או ברד; כשקיימת סכנת שיטפון במקום שבו מצוי מתחם החבלים האתגרי; בתנאים של עומס חום כבד; כאשר התנאים לקיום פעילות חוץ – אישורים מתאימים, נוכחות מלווים חמושים ומלווים רפואים, או תנאים ספציפיים אחרים – אינם מתקיימים. בניית מתחם חבלים אתגרי, הפעלתו ופירוקו אין לבנות מתחם חבלים אתגרי, לפרקו או להפעילו בשעות החשכה (אלא אם קיימת תאורה מספיקה וקיים אישור של מנהל המתחם. בניית מתחם חבלים אתגרי ופירוקו יעשו בצורה בטוחה ומאובטחת, תחת השגחה צמודה ומתמדת של מנהל המתחם ומפעילי המתקנים במתחם החבלים האתגרי. היות שחלק גדול מהפעילות מתבצע בשטחים ציבוריים יש לגדר את גבולות המתחם כדי למנוע פגיעה באנשים המצויים באזור. כמו כן אין להשאיר מתקן ללא השגחה כאשר קיימת סכנה שאנשים העוברים בסביבה יעשו שימוש במתקנים וכתוצאה מכך ייגרם להם נזק. חבלים ואלמנטים אחרים שהתלמידים/חניכים עלולים להיתקל בהם ולהיפצע יסומנו באופן בולט ובמקרה הצורך אף ירופדו. בכל מקרה של הקמת/פירוק מתקן חבלים אתגרי גבוה ארעי יהיו נוכחים לפחות מנהל מתחם ומפעיל מתחם כאשר מנהל המתחם אחראי על הבטיחות בזמן ההקמה/פירוק שימוש בסולמות או טיפוס על קונסטרוקציות מתכת רשאי רק מי שהוכשרו לכך באופן פרטני במהלך הכשרתו כמפעיל או מנהל מתחם חבלים גבוה בהתאם להוראות היצרן בכל תכנון והקמה של מתקן יש לוודא כי באזור המיועד להצבת המתקן אין ענפים משוחררים, סלעים גדולים, ברזלי זווית (בזנטים) שתקועים באדמה או כל עצם אחר העלול לפגוע במשתתפים במהלך הפעילות. מנהל מתחם החבלים האתגרי יבחר את נקודות העגינה למתקנים השונים בקפידה רבה ויפעיל שיקול דעת מקצועי בכל הנוגע לחוזקן של נקודות העגינה ולעמידותן בעומסים הצפויים במתקן. לאחר הקמתו של כל מתקן ובתחילת כל יום פעילות תיעשה בדיקה ויזואלית ופיזית של המתקן. הבדיקה תיעשה בידי מפעיל המתקן ובהשגחתו של מנהל המתחם ובמהלכה ייבדק תפקודו של

המתקן תחת עומס. בכפוף להוראות המהנדס המאשר או ביחס בטיחות של 1/10 מעומס הקריעה של הנקודה החלשה במערכת.

המתקנים במתחם חבלים אתגרי קבוע ייבדקו אחת לחצי שנה לפחות בידי מהנדס מבנים או מהנדס מתקני הרמה בעל ניסיון בתחום זה.

הפעילות

יש להתאים את סוג הפעילות ואת דרגת הקושי שלה לאופי הקבוצה, לגיל התלמידים/חניכים ולמאפייניהם הפיזיים והנפשיים.

בעת הפעילות ילבשו המשתתפים נעליים סגורות, מכנסיים וחולצה, (כובע לפי הוראות אחראי הפעילות). בפעילויות המשלבות שהייה במים יוגדר הלבוש באופן מפורט על ידי האחראי על הפעילות מטעם מוסד החינוך יחד עם מנהל המתחם האתגרי (כולל ציוד הצלה במקרה שנדרש ובהתאם לתנאי השטח).

אין להכריח חניך לבצע פעילות אתגרית כלשהי.

תלמידים/חניכים שאינם משתתפים בפעילות יימצאו בהשגחת מבוגר.

המפעילים במתחם האתגרי יהיו מצוידים באמצעי החילוץ הנדרשים ויהיו מוכנים לתקן תקלה ולבצע חילוץ במידת הצורך.

לפני תחילת הפעילות יש לתדרך את התלמידים/חניכים. בתדריך זה תוסבר להם מטרת הפעילות ויוקראו להם הוראות הבטיחות האלה:

אין לעלות על המתקנים ללא אישור מפעיל המתקן.

יש להישמע להוראות מפעילי המתקנים ולפעול בהתאם להנחיותיהם.

על הלבוש והנעליים להתאים לאופי הפעילות. יש לדאוג שהביגוד יהיה צמוד לגוף ושלא יהיו פרטי

לבוש רפויים או חפצים שאינם מאובטחים, כמו פלאפון, אקדח וארנק.

בפעילות המוגדרת כפעילות גובה יש לחבוש קסדה.

אין לעמוד מתחת למתקן פעיל.

אין לרוץ בשטח המתחם.

יש להיזהר מהחבלים הפרוסים בשטח.

חיבור הטבעות וניתוקן (מעבר בין שתי מערכות אבטחה) ייעשו אך ורק בפיקוחו של מפעיל מתקן במתחם חבלים אתגרי.

תפעול מערכות האבטחה ייעשה אך ורק בפיקוחו של מפעיל מתקן מקצועי ובהתאם להנחיותיו.

במקרה הצורך יש להנחות את התלמידים/חניכים גם בהוראות בטיחות פרטניות הרלוונטיות לכל מתקן.

שימוש בשיטת אבטחה ניידת (דו זרועי) מחייבת בדיקת הבנה של החניכים בגובה הקרקע. משגיח

מבוגר אחד על עד 4 מתאמנים

הפעילות תתבצע בהתאם להוראות מנהל המתחם האתגרי.

במקרים מיוחדים, בהתאם לסוג אוכלוסיית המשתתפים ובהתאם לשיקול דעתו המקצועי של מפעיל המתקן, בעת ההרמה של חניך במערכת rope-top או אומגה או בפעילויות דומות אחרות ישולב במערכת אמצעי אל-חוזר.

בפעילות שמשתתפים בה תלמידים/חניכים בעלי צרכים מיוחדים, קרי תלמידים/חניכים שיש להם מגבלות פיזיות או נפשיות, יש לפעול על פי ההנחיות האלה:
יש לקבל הנחיות מהגורמים המקצועיים האחראים על הקבוצה.
יש לגלות רגישות יתר כלפי הקבוצה וכלפי כל אחד מחבריה בכל הנוגע למגבלותיהם ולתגובתם לפעילות.

יש להשתמש בהתקנים בעלי מערכת שחרור מהיר להורדה בזמן חירום.
ההגנה בפני נפילה

יש לוודא שמערכות האבטחה המוקמות בשטח מסוגלות למנוע כל פגיעה של המשתתפים.
מנהל מתחם החבלים יעריך את הסיכונים לנפילות השונות במהלך הפעילות ובהתאם לכך יתאים את האמצעים לאבטחת המשתתף (אבטחה גופנית [Spotting], מערכת אבטחה קבועה, מערכת אבטחה ניידת, מצערך ובולם או כל אמצעי אחר).

לפני כל פעילות המוגדרת כפעילות גובה יש לבדוק את ציוד האבטחה (חבלים, רצועות, טבעות וכד') ולהתאימו למידת התלמידים/חניכים. אם משתתפים בפעילות תלמידים/חניכים בעלי לקויות יש להתאים את הציוד גם ללקויותיהם ולמגבלותיהם.

בכל פעילות המוגדרת כפעילות גובה יחבשו המשתתפים קסדות מתאימות.
בעת הפעילות יש לוודא כי התלמידים/חניכים ממלאים אחר ההוראות שניתנו להם במהלך התדרוך בנוגע לאבטחה.

בפעילויות המתקיימות במסלול החבלים הגבוהים ידאג מפעיל המתקן בשטח כי המתאמנים יהיו מאובטחים לאורך כל הפעילות.

כל פעולה של אבטחה, ניתוק או חיבור של טבעת קריטית לצורך שימוש במתקן תיעשה תחת השגחתו הפרטנית והמלאה של מפעיל המתקן.

כל חיבור וניתוק ממערכת האבטחה וכל תפעול של מערכת זו ייעשו תחת השגחתו של מפעיל המתקן במתחם החבלים האתגרי.

1. כל פעילות מעבר נחל תתוכנן כך שתסתיים שעה לפני החשכה אין לגלוש בחושך!

חוזר מנכ"ל הנחיות לטיפול וגלישה

. כללי

- 3.1.1. ההוראות הנ"ל מיועדות למנהלי בתי-ספר ולמורים או למדריכים בתחום הטיפול והגלישה שהוסמכו לכך על ידי מוסד שמנהל הספורט במשרד החינוך הסמיך.
 - 3.1.2. פעילויות מכל סוג של טיפוס וגלישה מחייבות את אישור ההורים.
 - 3.1.3. רשאים להשתתף בפעילות של טיפוס ו/או גלישה חניכים מכיתה ד' ומעלה, למעט כאשר פעילות הטיפול ו/או הגלישה מתבצעת במתקנים הנמצאים באתרי פעילות (נופש ואתגר) בעלי רישוי עסקים ובתנאי שהפעילות תתבצע בהתאם להנחיות האתר וכל עוד לא קיימת כל סתירה בין הנחיות האתר והמפורט בהוראת חוזר המנכ"ל לטיפול וגלישה (להלן "הוראה זו").
 - 3.1.4. במקרה בו ישנה סתירה בין המופרט בהוראה זו ובין הנחיותיו של אתר פעילות כלשהו, יש לפעול בהתאם להנחיה המחמירה יותר בין השתיים.
 - 3.1.5. חציית נחל מצוקי לאורך מותרת מכיתה ז' ומעלה.
- 3.2. רקע
 - 3.2.1. פעילויות הטיפול והגלישה הן אתגר ואמצעי להתגברות על מכשולי גובה ועומק במקומות שאין בהם בדרך כלל כל אפשרות אחרת למעבר חוץ משימוש בחבל/כבל מתכת או באתרים המיועדים לפעילות זו.
 - 3.2.2. פעילויות אתגר אלו ניתנות לביצוע בכל תוואי שטח אנכי ובכל עונות השנה, במגבלות המפורטות להלן, אך יחד עם זאת הן בעלות מרכיב סיכון גבוה הבא לידי ביטוי בשתי נקודות תורפה מרכזיות:
 - א. אפשרות לכשל מקצועי: נדרשת רמה גבוהה של מיומנות וכישורים מקצועיים.
 - ב. אפשרות לכשל טכני: קיימת תלות גבוהה בין כשירות הצידוד ושימושיו לבין רמת הבטיחות.
 - 3.2.3. עבודה מקצועית ושימוש בצידוד תקין ובדוק הם מענה הולם לנקודות התורפה המפורטות לעיל, לפיכך על כל מדריך טיפוס וגלישה לנהוג באחריות ובמקצועיות ולשמש דוגמה חיובית לחניכיו.
- 3.3. סמכויות
 - 3.3.1. מערכות בטיחות א.י בע"מ, באמצעות הוועדה המקצועית מטעמו, בית-הספר למאמנים ולמדריכים במכון וינגייט, באמצעות הוועדה המקצועית מטעמו, או כל מוסד אחר שיאושר על ידי מנהל הספורט, הוא סמכות מקצועית להכשרה בטיפול ובגלישה ולהסמכת מדריכים להדריך טיפוס וגלישה.
 - 3.4. סוגי ההסמכה למדריכים
 - 3.4.1. מדריך גלישה: עליו להיות מוסמך לשלח, לא כולל בניית מערכת של גלישה זוויתית.
 - 3.4.2. מדריך גלישה זוויתית: עליו להיות מוסמך לשלח, כולל בניית מערכת של גלישה זוויתית.
 - 3.4.3. מדריך גלישה בכיר: עליו להיות מוסמך להכשיר מדריכי גלישה, זאת בנוסף על הסמכתו כמדריך גלישה וגלישה זוויתית.
 - 3.4.4. מפעיל קיר טיפוס (מלאכותי): עליו להיות מוסמך לאבטח את המטפסים ולהשגיח על בטיחות הפעילות בקירות טיפוס מלאכותיים, בלבד.

3.4.5. מדריך טיפוס: עליו להיות מוסמך להדריך טיפוס ומוסמך לשלח, לא כולל בניית מערכת של גלישה זוויתית.

3.4.6. מדריך טיפוס בכיר: עליו להיות מוסמך ללמד בקורס מדריכי-טיפוס.

3.4.7. מדריך לפארק חבלים: עליו להיות מוסמך להדריך בפעילויות נופש ואתגר בגובה, כגון טיפוס מאובטח על סולם חבלים, שימוש בעצים לצורך הפעילות וכד'.

3.5. הגדרות

3.5.1. גלישה: ענף ספורט הכולל ירידה בעזרת חבל ממבנה טופוגרפי או הנדסי תלול למטרות נופש ואתגר.

3.5.2. גלישה זוויתית: כינוי לגלישה אתגרית שבה קצות החבלים או כבל המתכת מעוגנים רחוק מתחתית המצוק, הבניין או הפיגום שגולשים מהם.

3.5.3. טווח סכנה: בראש המצוק: המרחק שממנו ועד לשפת המצוק השהייה ללא אבטוח מסכנת את הנמצאים בו. בתחתית המצוק: הטווח החשוף לנפילת עצמים קשים העלולים לפגוע בשוהים שם.

3.5.4. טיפוס: ענף ספורט הכולל עלייה בעזרת חבל על מבנה טופוגרפי או הנדסי תלול למטרות נופש ואתגר.

3.5.5. מדריך רפטינג: כל מי שברשותו תעודה תקפה שכותרתה "מדריך רפטינג" או "מדריך מים סוערים" אשר ניתנה לו על ידי בית הספר למאמנים ולמדריכים במכון וינגייט או על ידי כל מוסד אחר שאושר לכך על ידי מנהל הספורט. מדריך רפטינג הוא בעל הסמכות היחיד המיומן לטפל במצבי חירום בנחלים ובנהרות זורמים.

3.5.6. מדריך ראשי: המדריך האחראי לפעילות הטיפוס/הגלישה, בעל הסמכה של מדריך טיפוס או גלישה, אשר מונה מטעם "הגוף המבצע" (חברה מסחרית, עצמאי וכד') לשמש כסמכות המקצועית הבכירה לפעילות פרטנית.

3.5.7. משטח עבודה: המשטח שמתבצעות עליו הפעולות לפני שפת המצוק, הפיגום או הבניין וכד'.

3.5.8. נחל מצוקי: נחל שיש באפיקו מצוקים.

3.5.9. נקודת שיא: חוליה במערכת הטיפוס או הגלישה שאם תיכשל תגרום לכשל של המערכת כולה (נקודה קריטית).

3.5.10. עיגון: אמצעי שמחוברים אליו חבל, רצועה או טבעת, שנועדו לשאת את משקל המטפס או הגולש ולספוג את כל נפילותיו ומעידותיו.

3.5.11. עיגון של 100%: מצב של שיקול דעת מקצועי שבו אין למדריך הראשי או לעוזריו כל ספק לגבי יכולתו של עיגון לשאת פעולת טיפוס או גלישה פרטנית.

3.5.12. פארק אתגרים: שטח המכיל מתקני ספורט ואתגר, המשמש לפעילות חוץ-בית-ספרית שבה נעשה שימוש בחבל או כבל לצורך הפעילות ושאינו מוגבל לטיפוס וגלישה ממצוק או מבנה (כגון מתקן המכונה "גשר חבלים" וכד').

3.5.13. פיגום: מתקן זמני מעל הקרקע, לרבות חצובה, המצוי מעל מבנה או מחובר אליו ואשר ממנו מתבצעות פעולות גלישה או שמחזיקים עליו חומר או ציוד.

- 3.5.14. פיזז החלקה ב"גלישה זוויתית": כינוי לקשר חיכוך או לאמצעי מתכת שתפקידו לתת אומדן למאמץ המופעל על החבל בזמן משיכתו או מתיחתו.
- 3.5.15. קיר טיפוס מלאכותי: מתקן ספורט שהוא מבנה הנדסי תלול אשר בהתאם להגדרת היצרן או הבונה אותו משמש לטיפוס.
- 3.5.16. שפת מצוק: קצה משטח העבודה, בדרך כלל הקצה העליון של המצוק.
- 3.5.17. TOP-ROPE: שיטת אבטחה המתבצעת באופן שהמאבטח נמצא בתחתית המצוק/המבנה/הפיגום וחבל האבטוח עובר דרך עגינת שינוי-כיוון הנמצאת מעל לטווח הטיפוס והירידה.
- 3.6. הוראות בטיחות למדריך
- 3.6.1. כללי
- א. יציאה אל מחוץ לבית-הספר למטרת טיפוס או גלישה מוגדרת כ"פעילות חוץ-בית-ספרית", ולכן יש לנהוג בעניינה על-פי ההוראות בחוזר זה המתייחסות לבטיחות בטיולים, בספורים ובפעילויות שדה.
- ב. הדרכה בפעילות של טיפוס וגלישה, מותרת אך ורק למדריכים הנושאים עמם תעודת מדריך תקפה.
- ג. פעילויות טיפוס או גלישה תתבצענה אך ורק כאשר נוכח במקום הפעילות חובש מוסמך ואתו ערכת חובש מלאה ומרועננת.
- ד. פעילויות טיפוס או גלישה תתבצענה אך ורק באמצעות ציוד בעל תו-תקן אירופי או אמריקאי מוכר (כגון תקן EN האירופאי – קטגוריית mountaineering וכד') המתייחס לציוד טיפוס וגלישה ובהתאם להוראות השימוש והתחזוקה של יצרני הציוד.
- ה. פעילויות טיפוס וגלישה המתבצעות עם אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים, קרי מי שיש להם מגבלות פיזיות או נפשיות, מחייבת את בצוע הדברים הבאים:
- 1) התייעצות מוקדמת וקבלת הנחיה מקצועית מהגורמים המקצועיים האחראים לטיפול בקבוצה (או לבודד) המבצעת את הפעילות.
- 2) ריתום, איבטוח והפעלת הקבוצה (או הבודד) אך ורק בהתאם להנחיות המקצועיות שנתנו על ידי הגורמים המקצועיים האחראים לטיפול בקבוצה.
- 3) הפעלת יתר רגישות כלפי הקבוצה וכלפי כל אחד ואחד מחברי הקבוצה, בכל האמור למצבם, מגבלותיהם ותגובתם לפעילות. בנוסף לכך יש להחמיר בהפעלת שיקול הדעת ולהקפיד הקפדה יתרה על כל הוראות הבטיחות.
- ו. פעילויות גלישה וגלישה זוויתית המשלבות מגע עם מים והמחייבות שימוש בחגורות ציפה (כמוגדר בסעיפים הרלוונטיים של הוראה זו) תתבצענה אך ורק באמצעות חגורות ציפה המיועדות לרפטינג, בעלות תו-תקן אירופי או אמריקאי מוכר (כגון תקן EN האירופאי וכד') ובהתאם להוראות השימוש והתחזוקה של יצרני חגורות הציפה.
- ז. ההסמכה להדרכת טיפוס או גלישה ניתנת על ידי מערכות בטיחות א.י בע"מ, מכון וינגייט או מטעם כל מוסד אחר שיאושר על ידי מנהל הספורט להסמכה להדרכה בטיפוס ובגלישה.

ח. בכל פעילות יהיו נוכחים לפחות 2 מדריכי טיפוס או גלישה (בהתאם לסוג הפעילות), ובכל מקרה יוגדר אחד מהם כמדריך הראשי.

ט. כל המדריכים חייבים ללבוש רתמה במהלך פעילותם והדרכותיהם, למעט במצב שבו הם נוכחים בשטח שלא לצורך הדרכה או אחריות על פעילות.

י. יש לבדוק את הציד ואת תקינותו לפני כל פעילות.

יא. על המדריכים לוודא שהם יודעים להשתמש היטב בציד העומד לרשותם בכל פעילות.

יב. יש לוודא כי פרטי לבוש הבטיחות (כגון קסדה ורתמה) מותאמים למידת החניכים ולסוג הפעילות הפרטני אותו מבצעים.

יג. יש לוודא כי בכל נקודות השילוח אורך החבל המשמש לאבטוח המשלחים אינו עולה על המרחק בין העיגון לשפת המצוק/הבניין/הפיגום.

יד. יש להגן על חבלים ועל רצועות העוברים על פינות חדות בעזרת אמצעים מקטיני חינוך.

טו. אסור להכריח חניך לבצע פעולת טיפוס או גלישה כלשהי.

טז. יש לוודא כי חניכים שאינם משתתפים בפעילות יהיו בהשגחת מבוגר וינוחו באזור מוצל המרוחק מהפעילות עצמה.

יז. אסור להכנס למקור מים (נחל, גב, בריכה וכד') עם ציד נישא (תיק או מנשא) על הגב או החזה. ציד נישא יועבר כשהוא בנפרד מהאנשים.

יח. לפני תחילת הפעילות יש לתדרך את החניכים בנושאים האלה:

(1) מטרת הפעילות.

(2) החובה להישמע להוראות המדריכים ולפעול בהתאם להנחיותיהם.

(3) הוראות הבטיחות הכלליות המפורטות להלן ובמידת הצורך גם הוראות בטיחות פרטניות לכל פעילות טיפוס או גלישה.

יט. מצבים שאין לבצע בהם פעילויות טיפוס וגלישה:

(1) כשיריד גשם כבד או ברד;

(2) כאשר צפוי שיטפון;

(3) בתנאים של עומס חום כבד;

(4) בחשכה.

כ. הוראות בטיחות כלליות שיש לקרוא לחניכים:

(1) אין להתקרב אל שפת המצוק/הבניין/הפיגום מעבר למרחק ביטחון של כמטר וחצי, ללא אבטוח.

(2) חובה על כל הנמצא על המצוק או על הבניין או בטווח הסכנה שבתחתיתו לחבוש קסדה, למעט פעילות בקיר טיפוס מלאכותי.

(3) אין לעשן בקרבת חבלים ורצועות.

(4) אין לדרוך על ציד טיפוס וגלישה.

(5) אין לזרוק ציד, אלא יש להעבירו מיד ליד, למעט חבל, שמותר להשליכו לאחר שמוודאים כי איש אינו עלול להיפגע מכך.

(6) אין לנוע בשטח העיגונים וחלוקות המשקל שלא לצורך הפעילות.

- (7) אין לשהות בטווח הסכנה שבתחתית המצוק/הבניין/הפיגום/קיר הטיפוס שלא לצורך הפעילות.
- (8) בעת נפילת אבן או כל ציוד יש לצעוק "אבן!" או "זהירות!".
- (9) בהישמע הצעקה "אבן!" או "זהירות!" על הנמצאים בקרבת המצוק להיצמד לקיר ולא להביט כלפי מעלה.
- (10) יש לאסוף שיער ולסדר את חלקי הביגוד בצורה שלא תאפשר את היתפסותם של אלה באמצעי החיכוך.
- (11) יש להסיר את כל האמצעים הנלווים (זימוניות, טלפונים ניידים, אקדחים וכד') העלולים ליפול ולסכן את השוהים בתחתית המצוק/הבניין/הפיגום/קיר הטיפוס. באישור המדריך הראשי אפשר לאבטח אמצעים אלו, אך בכל מקרה דרושה בדיקה של אחד המדריכים לפני ביצוע הפעילות.
- (12) יש לנעול נעליים מתאימות ולשרוך אותן היטב.
- (13) בכל מצב של התחברות לחבל יש להיבדק על ידי מדריך או על ידי כל מי שהורשה לכך מטעם המדריך הראשי בפעילות (למעט הגולש האחרון).
- (14) יש להיצמד לדרכי הגישה המוגדרות שבין ראש המצוק/הבניין/ הפיגום ותחתיתו; אסור לרדת או לעלות בדרכים אחרות.
- 3.6.2. אישור קורסי טיפוס וגלישה באתרים הנמצאים בטבע
- א. נוהל אישור לבצוע קורס באתר הנמצא בטבע
- (1) בקשה לאישור פעילות בטבע תוגש בכתב למנהל הבטיחות הארצי במשרד החינוך עד שבוע ימים ממועד תחילת הפעילות.
- (2) הבקשה תכלול התייחסות מפורטת לסעיפים הבאים:
- (א) מועד הפעילות.
- (ב) מקומה המדויק של הפעילות, כולל דרכי הגישה והחזרה שבין חנית הרכב ומוקד הפעילות.
- (ג) מסגרת הזמן המתוכננת לפעילות.
- (ד) מספר החניכים והמדריכים בפעילות.
- (ה) אישור רשות שמורות הטבע לבצוע פעילות של טיפוס וגלישה באתר.
- (ו) סוג האתר: מצוק, מערה, מבנה, נחל מצוקי וכד'.
- (ז) גובה משוער של מוקדי הפעילות (מצוקים וכד').
- (ח) המועד האחרון שבו מי מהמדריכים הנוכחים בפעילות המתוכננת היה באתר המיועד.
- (ט) נקודות תורפה בטיחותיות הנמצאות באתר בדגש על חובת התייחסות לדברים הבאים: סכנה לדרדור אבנים, מוקדי פעילות קטנים וצפופים, איבוד קשר עין או שמע בין המדריכים והחניכים.
- 3.6.3. אישור שימוש בקירות טיפוס מלאכותיים, בפיגומים ובכבלי מתכת
- א. קירות טיפוס מלאכותיים
- (1) הרכבת קיר טיפוס מלאכותי ותחזוקתו ייעשו בהתאם לאישורו ולהנחיותיו של "מהנדס אזרחי".
- אישור המהנדס יינתן בכתב ובהתאם לאופן השימוש בקיר הטיפוס כפי שמבקש האישור הגדירו.
- (2) יש לסמן סימון ברור על קיר הטיפוס המוכיח שהקיר נבדק על ידי מהנדס ונמצא מתאים לשימוש. עובדת קיום הבדיקה ואופן הסימון יצוינו באישור שייתן המהנדס האזרחי הבודק.

3) בקירות טיפוס קבועים יש לרענן את אישור המהנדס האזרחי ואת תוקף הנחיותיו פעם ב-6 חודשים.

4) בקירות טיפוס ניידים ההרכבה והפירוק מותרות רק למי שהוסמך לכך בכתב על ידי מהנדס אזרחי, ויש לרענן הסמכה זו פעם ב-6 חודשים.

ב. פיגומים (לרבות חצובות) וכבלי מתכת

1) ההרכבה, התחזוקה ואופן השימוש בפיגום ובכבל מתכת ייעשו בהתאם לאישורו והנחיותיו של מהנדס המוסמך כ"בודק מוסמך למכונות הרמה" שאושר על-ידי מפקח העבודה הראשי במשרד העבודה והרווחה.

2) כבל המשמש לגלישה, גלישה זוויתית ו/או טיפוס, חייב להיות גלוי לעין לכל אורכו ואסור לטמון אותו, או חלקים ממנו, בקרקע.

3) אישור המהנדס הבודק ייעשה בכתב ובהתאם לאופן השימוש בפיגום ובכבל המתכת כפי שמבקש האישור הגדירו (גלישה, גלישה זוויתית וכד').

4) יש לסמן סימון ברור על חלקי הפיגום או הכבל המוכיח שהוא נבדק על ידי מהנדס ונמצא מתאים לשימוש (גלישה, גלישה זוויתית וכד'). עובדת קיום הבדיקה וצורת הסימון יצוינו באישור שייתן המהנדס הבודק.

5) יש לרענן את אישור הבודק המוסמך ואת תוקף הנחיותיו פעם ב-6 חודשים.

3.7. טיפוס

3.7.1. בפעילות זו ידריכו רק מדריכי טיפוס, למעט בחריגות הבאות:

א. מפעילי קירות טיפוס מלאכותיים. מודגש בזאת כי "מפעילי קירות טיפוס מלאכותיים" אסור להדריך טיפוס; מותר להם רק לאבטח את המטפסים ולהשגיח על הפעילות בקיר הטיפוס המלאכותי.
ב. מדריכים לפארק חבלים. המוסמכים לכך מורשים בהפעלת טיפוס על מתקנים המשמשים לפעילות בפארק חבלים בלבד ובתנאי שאלה אינם קירות טיפוס.

ג. אבטוח בשיטת ה-TOP-ROPE איננו משמש להדרכת טיפוס בלבד, אך רשאים לבצעו (כלומר להיות אחראים מקצועיים לפעילות זו) אך ורק מי שהוכשרו לכך באופן פרטני בקורס הטיפוס או הגלישה או פארק החבלים שביצעו באמצעות מערכות בטיחות א.י בע"מ, מכון וינגייט או כל מוסד אחר שאושר לכך על ידי מנהל הספורט.

3.7.2. טיפוס ללא חבל (ללימוד תנועות גוף)

א. טיפוס ללא חבל יתבצע עד לגובה של 2 מ' בלבד.

ב. בטיפוס ללא חבל יעמוד אדם נוסף מאחורי המטפס וישמש מאבטח שיהיה מוכן לתמוך במטפס במקרה של נפילה, למעט מצב שבו השטח שאפשר ליפול עליו בתחתית אזור הטיפוס מרופד במזרן "גבינה" תקני, בעובי של 30 ס"מ לפחות.

ג. המאבטח חייב להיות עירני ומוכן לספיגת נפילתו של המטפס.

3.7.3. טיפוס בשיטת האבטוח של ROPE TOP

א. שיטה זו מבוססת על נקודה קריטית ולכן יש להקפיד הקפדה יתרה על הפרטים הבאים:

1) העיגון העליון (עיגון ה-TOP ROPE) – בכל האמור למצבו, סביבתו הקרובה והציוד המשמש לבנייתו.

- 2) שימוש בשתי טבעות בעלות אותו סדר גודל, הממוקמות עם פתחים בכוון מנוגד זו לזו.
- ב. לפני תחילת הטיפול הראשון בעמדה יש להפעיל עומס על החבל כדי למתוח את העיגון העליון.
- ג. על המטפס לוודא עם המאבטח שהוא (המטפס) אכן מאובטח ושהוא יכול להתחיל לטפס.
- ד. המדריך הראשי יודא כי כל מאבטח מכיר היטב את פעולת האבטוח וכי הוא יכול ומוכן לספוג ולבלום את נפילתו של המטפס.
- ה. האבטוח יעשה כך שקצה החבל המשמש את המאבטח יהיה במקביל ככל הניתן לקצה החבל המחובר אל המטפס (זאת לצורך מניעת מטוטלת "pendulum" בזמן בלימת נפילה).
- ו. יש להקפיד על כך שמרחק המאבטח מהמצוק או מקיר הטיפוס וכך גם הפרש המשקל (הכובד) שביניהם, יהיה כזה שיבטיח פעולת אבטוח בטוחה ותקינה במהלך כל הטיפוס והגלישה חזרה מטה.
- ז. המאבטח ישמור על החבל במצב כמעט מתוח במשך כל זמן הטיפוס.

3.7.4. קירות טיפוס מלאכותיים

- א. מותר לטפס על קירות טיפוס מלאכותיים ללא חבישת קסדה.
- ב. אסור לבצע כל שינוי במסלולי הטיפוס בזמן שמתבצעת פעילות על קיר הטיפוס או בתחתיתו.
- ג. בכל מקרה של חשש מתקלה בטיחותית במבנה הקיר יש לעצור מיד את הפעילות בו. המשך הפעילות בקיר יותנה באישורו של מהנדס אזרחי.

3.8. גלישה

3.8.1. כללי

- א. הגלישה תתבצע במערכת הכוללת -

- 1) חבל גלישה המחובר לעיגון המקנה בטיחות מרבית (עיגון של 100%);
- 2) חבל אבטחה המחובר לעיגון המקנה בטיחות מרבית (עיגון של 100%);
- ב. באישור המדריך הראשי אפשר לחבר את שני החבלים לעיגון אחד, בתנאי שאין כל ספק לגבי חוזקו ויציבותו של העיגון.
- ג. אסור לגלוש במערכות גלישה שיש בהן נקודה/ות שיא (נקודה קריטית), למעט במקרים של גולש אחרון ושל גולש שמחובר אליו "חבל הבלם" המשמש בגלישה זוויתית (הכוונה היא לכך שחבל הבלם מהווה נקודת שיא).
- ד. החבלים המשמשים לגלישה ייפרסו באורך המאפשר את נגיעתם בקרקע. יש לוודא זאת לפני הגלישה הראשונה הנעשית בכל עמדת גלישה.
- ה. חבל האבטחה ייקשר ישירות לרתמה.
- ו. יש לשים לב שבין חבל הגלישה לחבל האבטחה לא ייווצר כל חיכוך העלול לסכן את חבל האבטחה.
- ז. עיגון הבנוי מאבן עיגון אחת אינו יכול לשמש כעיגון של 100%
- 3.8.2. גלישה המשלבת מגע עם מקור מים (בריקה, גב מים והכנרת)
- א. גלישה המשלבת מגע עם מים או העוברת מעל למקור מים שאינו נחל זורם (כגון: בריכה, גב מים והכנרת) מחייבת את הדברים הבאים:

- (1) נוכחות פיזית של מציל מוסמך.
- (2) הקפדה על כך שרק קצה קצהו התחתון של חבל הגלישה יגע במים, כך ששאר החבל יהיה מחוץ למים.
- (3) התנתקותם של הגולשים מחבלי הגלישה והאבטחה והגעתם לגדה, יעשו בהשגחתו ובהתאם להנחיותיו של המדריך הראשי בפעילות.
- ב. אסור לגלוש לתוך או מעל לנחל זורם, למעט בגלישה זוויתית (ראה סעיף 3.9)
- 3.8.3. מדריך המבצע "גולש אחרון"
- א. בשלב בניית העמדה:
- (1) יש להקפיד שהעיגון לגולש האחרון יקנה בטיחות מרבית (100%).
- (2) אם יש ספק לגבי חוזק העיגון, יש לבדוק זאת על ידי גלישה כשהוא מגובה. הגולש האחרון רשאי להסיר את הגיבוי.
- (3) יש לוודא שקצות החבל מגיעים אל הקרקע.
- (4) לפני הגלישה יכין הגולש ברתמתו ציוד בסיסי לפתרון תקלות הכולל לפחות 2 פרוסיקים + 2 טבעות.
- ב. אסור לטפס על חבל "גולש אחרון" שנתקע כתוצאה ממשיכתו מטה.
- 3.9. גלישה זוויתית
- 3.9.1. בניית מערכת של גלישה זוויתית, הדרכה ואחריות מקצועית על פעילות זו, מותרת אך ורק למי שהוכשרו לכך באופן פרטני בקורס הגלישה שביצעו באמצעות מערכות בטיחות א.י בע"מ, מכון וינגייט או כל מוסד אחר שאושר לכך על ידי מנהל הספורט.
- 3.9.2. גלישה זוויתית המשלבת מגע עם מים או העוברת מעל למקור מים שאינו נחל זורם (כגון: בריכה, אגם, ים וכד') מחייבת נוכחות פיזית של מציל מוסמך.
- 3.9.3. גלישה זוויתית המשלבת מגע עם נחל זורם או העוברת מעל לנחל זורם מחייבת את הדברים הבאים:
- א. אישור פרטני ונוכחות פיזית של מדריך רפטינג מוסמך.
- ב. חגירת הגולשים בחגורת הצלה/ציפה תקנית לרפטינג.
- 3.9.4. פעילות זו תבוצע על ידי מתיחת שני חבלים או כבל מתכת אחד לפחות, למעט בחריגה המפורטת בסעיף הבא.
- 3.9.5. ניתן להשתמש בחבל אחד לבניית מערכת של גלישה זוויתית אך ורק באישור פרטני של המדריך הראשי בפעילות ובתנאי שיצרן החבל מצהיר במפרט החבל כי חבל זה מתאים כחבל בודד לשילוח אנשים (לא רק ציוד!) בגלישה זוויתית.
- 3.9.6. את מתיחת החבלים או הכבל יש לבצע ברווח-כוח באמצעות אנשים בלבד, ללא כוח מנוע, ובכל מקרה יש למקם "פיוז החלקה" בין החבלים/ים למערכת המתיחה, למעט במצב שבו משתמשים במד-עומס לצורך מדידת מתיחות החבלים/הכבל.
- 3.9.7. בסיום הרכבת המערכת ומתיחתה יש לבצע בדיקה פיזית (על ידי גלישת נסיון) שמטרתה לוודא כי הגולשים יהיו מסוגלים לספוג את עוצמת הבלימה ללא כל סכנה לבריאותם.

- 3.9.8. יש לוודא שהגעתם ועלייתם של הגולשים אל משטח העבודה תהיינה בטוחות ומאובטחות.
- 3.9.9. יש לוודא כי לא קיים כל חשש שהגולשים ייפגעו ממגע עם הקרקע או מכל דבר אחר במהלך גלישתם.
- 3.9.10. גלישה זוויתית מחייבת שימוש בחבל לבלימת מהירות הגלישה, זאת למעט במצב בו הבלימה מתבצעת על ידי הגבהת נקודת העיגון התחתון לכדי יצירת "בטן" בחבלים או בכבל.
- 3.9.11. יש למקם אמצעי בלימה או ליצור גורם בלימה בקצה התחתון של החבלים המתוחים או הכבל המתוח באופן כזה שאם יהיה כשל בחבל הבלם תימנע פגיעתם של הגולשים, זאת למעט במצב שבו הבלימה מתבצעת על ידי הגבהת נקודת העיגון התחתון לכדי יצירת "בטן" (קיעור).
- 3.9.12. יש לוודא כי החבלים מתוחים באופן שווה ככל האפשר.
- 3.9.13. אסור להרחיק את החבלים זה מזה למרחק של יותר מכ-20 ס"מ.
- 3.9.14. בעת ביצוע פעילות זו על ידי כבל מתכת יש להשתמש בגלגלות המתאימות לכבל מתכת, בהתאם להוראות יצרן הגלגלות.
- 3.9.15. על המדריך הראשי לוודא כי לא יהיה כל אדם מתחת לחבלים או לכבל בעת פעילות הגלישה.
- 3.10. מעבר נחל מצוקי לאורך לבד מההוראות הבאות, כל הוראות הבטיחות לטיפול ולגלישה תקפות גם לגבי מעבר נחל מצוקי:
- 3.10.1. הדרכה ואחריות מקצועית על פעילות זו מותרת אך ורק למי שהוסמך והוכשר לכך באופן פרטני בקורס הגלישה שביצע באמצעות מערכות בטיחות א.י בע"מ, מכון וינגייט או כל מוסד אחר שאושר לכך על ידי מנהל הספורט.
- 3.10.2. פעילות זו מחייבת לפחות שני מדריכים לקבוצה ובכל מקרה החלוקה תעשה כך שבקבוצות המונות יותר מעשרה חניכים, יהיה לפחות מדריך אחד בצמוד לכל עשרה חניכים.
- 3.10.3. אסורה הגעתם של חניכים אל משטחי העבודה שבאפיק הנחל ללא הימצאותו של מדריך במקום הגלישה.
- 3.10.4. במעבר נחל מצוקי לאורך ימוקם החובש בנקודת הגלישה העליונה, כלומר בין האנשים האחרונים בקבוצה. יש להקפיד שערכת העזרה-הראשונה תימצא בצמוד לחובש.
- 3.11. פארק חבלים סעיף זה יהיה תקף החל מתאריך 1/4/2006
- 3.11.1. הדרכה ואחריות מקצועית על פעילות זו, לרבות הנחיה ופיקוח על בניית מתקנים, מותרת אך ורק למי שהוכשרו לכך באופן פרטני בקורס שביצעו באמצעות מערכות בטיחות א.י בע"מ, מכון וינגייט או כל מוסד אחר שאושר לכך על ידי מנהל הספורט.
- 3.11.2. השימוש בעצים כמתקנים או כחלק ממתקנים תעשה אך ורק בהתאם להנחיותיו הפרטניות של המדריך הראשי בפעילות.
- 3.11.3. בכל מצב בו יש ספק ולו הקל ביותר, למי מצוות המדריכים, באשר לשימוש בעץ כלשהו כמתקן או כחלק ממתקן המשמש לפעילות בגובה (טיפול, גלישה, גשר חבלים וכד'), יש לעצור את הפעילות ולהפסיק את השימוש בעץ המוטל בספק.

3.11.4. יש להגביל מראש (לפני תחילת הפעילות) את מספר החניכים אשר ימצאו בו זמנית על אותו המתקן ובכל מקרה לא יהיו יותר מ-5 חניכים על אותו המתקן בו זמנית.

3.11.5. פעילות זו מחייבת אבטוח החניכים מגובה של כמטר אחד ומעלה.

3.12. עצירת פעילות

3.12.1. פעילות טיפוס או גלישה תיעצר במקרים האלה:

א. פגיעה או פגיעה של אחד החניכים, אחד המדריכים או אדם זר הנפגע תוך כדי הפעילות.

ב. התייבשות, מכת חום או מכת קור הפוגעות באחד מהנוכחים בפעילות.

ג. כניסה של אדם זר או קבוצה לאזור הפעילות באופן המסכן את החניכים או את הנכנסים לתחום הפעילות.

ד. כאשר לדעתו של המדריך הראשי אי אפשר, מכל סיבה שהיא, לקיים את רמת הבטיחות הנדרשת כדי להשלים את הפעילות בבטחה.

3.12.2. פעולות מניעה ואיסור במצב של שיטפון או חשש לשיטפון:

א. במצב שבו נמצאים באפיק נחל ולפתע יורד גשם יש לעלות בזהירות למקום גבוה ובטוח ולהמתין לחילוץ או לסוף השיטפון.

ב. במקרה של שיטפון אסור לחצות את אפיק הזרימה.

3.12.3. המדריך הראשי יהיה רשאי להמשיך בפעילות רק לאחר שחניכיו יצאו מכלל סכנה או חשש לסכנה כגון אלו המפורטות לעיל.

3.13. חילוץ

3.13.1. במצב שבו המחולץ (האדם הנתון במצוקה) הוא פצוע או חשוד כפצוע יש לנקוט צעדים אלו:

א. יש לעצור את הפעילות ולוודא שאנשים נוספים אינם עלולים להיפגע.

ב. יש לפנות לחדר מצב על מנת שזה יזעיק יחידת חילוץ.

ג. בעת הגעת יחידת חילוץ לאזור הפעילות יש לפעול רק על-פי השיקולים וההוראות שיתקבלו על ידם.